

MEIDÄN SEURAKUNTA

Haapajärven seurakunnan
strategia vuoteen 2015

Periaatteista käytäntöön

HAAPAJÄRVEN SEURAKUNTA

1. MeidänSeurakunta – Haapajärven seurakunnan strategia vuoteen 2015

1.1. Strategiatyöskentely

Haapajärven seurakunnan strategiatyöskentelyn ensimmäiset askeleet otettiin jo syksyllä 2007, jolloin pidettiin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteinen visioilta Honkaniemen leirikeskuksesta. Seurakunnan vahvuuksiksi todettiin mm. ihmisläheisyys, sitoutunut henkilöstö sekä hyvä talous. Uhkatekijöiksi koettiin mm. seurakunnan väkimäärän väheneminen ja yleinen passivoituminen.

Työskentelyä jatkettiin työntekijäkokouksessa tammikuussa 2008, jolloin työntekijöiden tuntoja kartoitettiin ideariihellä. Riihessä etsittiin keinoja välittää iloa ja riemua seurakuntaan. Helmikuussa 2008 pidettiin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteinen koulutustilaisuus, jossa kouluttajana toimi Era Kurronen. Illan aikana etsittiin työryhmissä vastausta kysymykseen, millainen Haapajärven seurakunta on vuonna 2015? Erityisen tärkeäksi koettiin yhteisöllisyys sekä ajatus, jonka työryhmä kiteytti muotoon: ”Vähemmän, hitaammin paremmin”.

Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kokoontuivat yhteen kolmannen kerran syyskuussa 2008, jolloin työryhmissä pyrittiin kiteyttämään Haapajärven seurakunnan toiminta-ajatus, tehtävä sekä arvot.

Kirkkoneuvosto asetti 5.3.2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli huolehtia aineiston seulonasta. Työryhmään kuuluivat: Marja Kantola, Pirkko Kettunen, Kyösti Niinikoski sekä Raija Vähätiitto. Työntekijät valitsivat lisäksi edustajakseen Maija Järvenpään. Puheenjohtajana toimi kirkkoherra Kari Tiirola, joka huolehti teologisten perusteiden laadinnasta ja varsinaisesta kirjoitustyöstä.

Työntekijät saivat strategialuonnoksen luettavakseen tammikuun 2009 lopussa, jonka jälkeen siitä keskusteltiin työntekijäkokouksessa 16.2. Strategiatyöryhmä hyväksyi asiakirjan teologisine perusteluineen kokouksessaan 26.2.2009. Kirkkoneuvosto hyväksyi strategian 9.3. ja kirkkovaltuusto 30.3. Sen jälkeen se lähetettiin perusteluineen tuomiokapitulille tiedoksi.

Strategiakokonaisuuteen kuuluvat varsinainen strategiaosa sekä sitä edeltävät teologiset perustelut.

a. Seurakunnan missio ja visio

Strategiassa määriteltiin seurakunnan missioksi eli perustehtäväksi seuraavaa:

Haapajärven seurakunnan tehtävä on välittää pyhyiden tuntoa, kutsua haapajärvisiä armollisen Jumalan yhteyteen sekä elää ja toimia keskellä paikkakunnan ihmisten iloja ja suruja.

Seurakunta näkee itsensä (visio) vuonna 2015 seuraavalla tavalla:

Vuonna 2015 Haapajärven seurakunta on luonnollinen osa haapajärvisten elämää siten, että seurakuntalaiset, luottamushenkilöt ja työntekijät rakentavat yhdessä hengellisesti ja taloudellisesti hyvin toimivaa yhteisöä.

Strategiassa määritellään lisäksi seurakunnan arvot sekä käytännön periaatteet, joiden avulla missio ja visio toteutuvat.

b. Strategian seuranta

Strategian lopussa todetaan, että seurakunnan strategia on jatkuva prosessi. Siksi sen toteutumista on tarpeen seurata ja tarvittaessa tarkentaa. Seuranta toteutuu seuraavasti:

1. Kirkkoherran ja talouspäällikön johdolla käytävissä työntekijöiden kehityskeskusteluissa. Keskustelujen luonnollisin ajankohta on talousarvion ja toimintasuunnitelman tekemisen alkuvaihe elo-syyskuussa tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tekemisen yhteydessä.
2. Kirkkoneuvostossa ja kirkkovaltuustossa talousarvion ja toimintasuunnitelman tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymisen yhteydessä.
3. Strategiatyöryhmässä, jonka tulee kokoontua seurantaan varten vähintään kerran vuodessa.
4. Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteisissä tilaisuuksissa.

2. Periaatteista käytäntöön

2.1. Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden sitouttaminen

Strategia ei voi muuttua periaatteista eläväksi käytännöksi, elleivät seurakunnan työntekijät ja luottamushenkilöt sitoudu sen suunnitelmalliseen noudattamiseen. Strategiaa on myös pystyttävä välillä tarkastelemaan yhdessä ja tarvittaessa muuttamaan suunnitelmakauden kuluessa. Haapajärven seurakunnassa sitouttaminen aloitettiin jo strategian aloitusvaiheessa sekä sitä seuranneen työskentelyjakson aikana. Silloin pidettiin mm. työntekijäkokouksissa sekä kirkkoneuvoston kokouksissa ja yhteisissä työskentelyilloissa huoli siitä, että jokaisella työntekijällä ja luottamushenkilöllä oli mahdollisuus vaikuttaa lopputulokseen. Strategiaa hyväksyttäessä myös tähdennettiin sen sitovuutta esimerkiksi tulevia toimintasuunnitelmia ja talousarvioita laadittaessa. Strategian linjaukset tulevat vaikuttamaan myös seurakunnan koulutussuunnitelmiin. On luonnollista, että koulutusresurssit palvelevat strategian päämääriä.

2.2. Kehityskeskustelut

MeidänSeurakunta –strategia valmistui keväällä 2009, joten asiakirjan mukaisia kehityskeskusteluja ei ehditty aloittaa ennen kuin kirkkoherra jäi syksyllä vuoden mittaiselle virkavapaalle. Syksyn 2010 talousarvion laadinnan yhteydessä käytävissä kehityskeskusteluissa strategian periaatteet tulevat kuitenkin olemaan esillä. Erityisesti on paneuduttava niihin suuntaviivoihin, jotka tuovat esille hengellisen elämän sekä kirkon ja seurakunnan jäsenyyden vahvistamista. Keskusteluissa nostetaan esille periaate, jonka työntekijät ja luottamushenkilöt muotoilivat seuraavasti: **”vähemmän, paremmin, hitaammin”**.

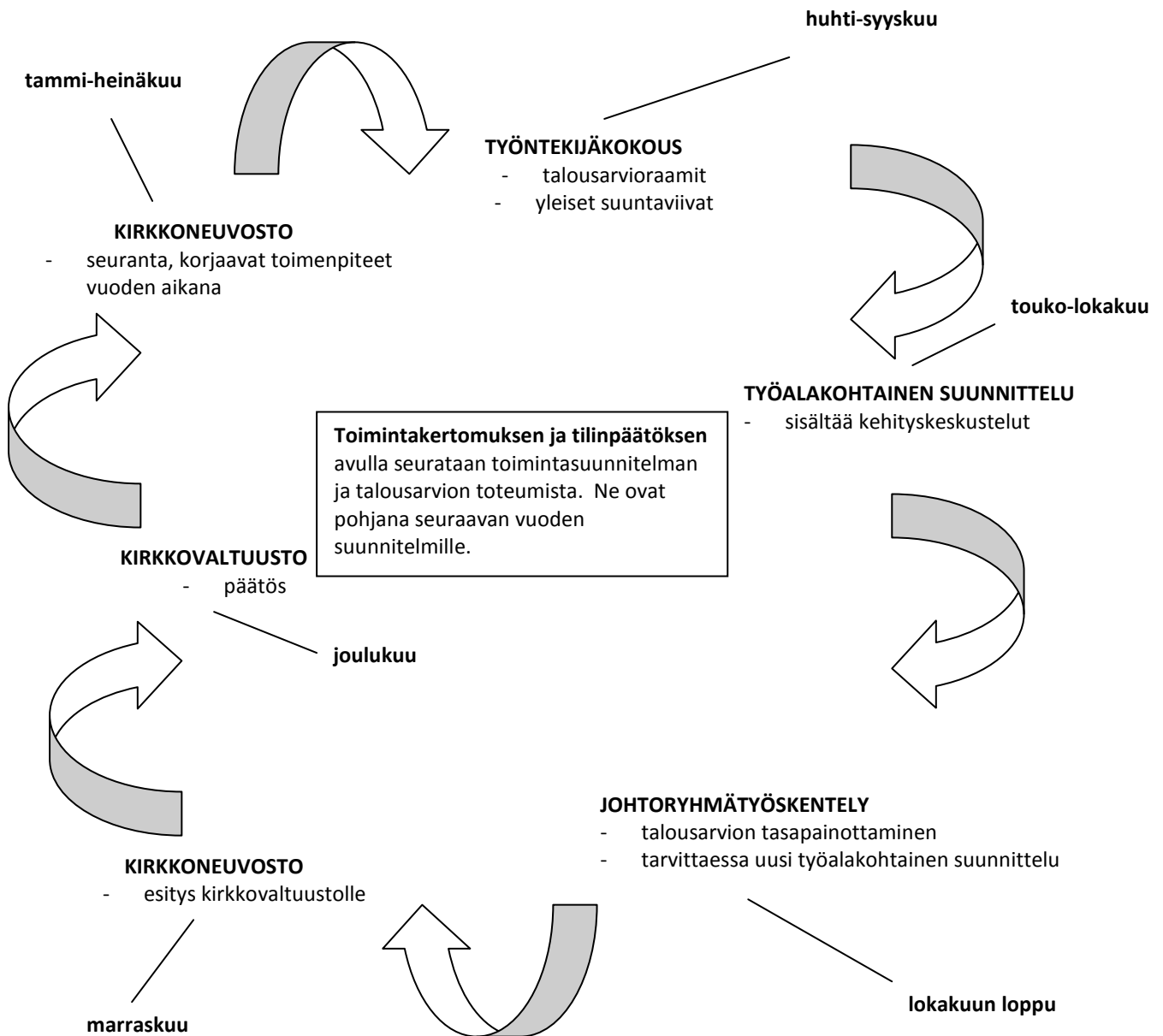
2.3. Toimintasuunnitelma ja talousarvio

Strategian linjausten tulee näkyä laadittaessa seurakunnan tulevien vuosien toimintasuunnitelmia sekä talousarvioita. Haapajärven seurakunnan organisaatiossa ei ole johtokuntia, joten työntekijät kantavat päävastuun toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimisesta. Kirkkoherra ja talouspäällikkö antavat vuosittain kirkkoneuvostossa sovitut raamit talousarvion tekemiseen. Toiminnan suuntaamisesta keskustellaan työntekijäkokouksissa, työalojen palaverissa sekä kirkkoherran ja talouspäällikön johdolla käytävissä kehityskeskusteluissa. Tulevien vuosien toimintasuunnitelmassa painotetaan strategian mukaisesti seuraavia asioita:

1. Jumalanpalveluselämän kehittäminen, tavoitteena on:
 - nostaa jumalanpalvelus seurakunnan elämän keskukseksi myös käytännössä
 - kehittää jumalanpalveluksia siten, että niiden suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat työntekijät, luottamushenkilöt ja muut seurakuntalaiset entistä enemmän yhdessä
 - jumalanpalveluksiin osallistujien määrä kasvaa
2. Tietoisuus kirkon ja seurakunnan jäsenyyden merkityksestä kasvaa
 - seurakunta huolehtii siitä, että kaikki uudet jäsenet toivotetaan henkilökohtaisesti tervetulleiksi
 - jokainen kirkosta eronnut saa seurakunnasta kirjeen, jossa kerrotaan, mitä eroaminen merkitsee
 - jokaisen järjestettävän tapahtuman suunnitteluun liitetään suunnitelma siitä, miten tapahtumasta tiedotetaan
 - vuoden 2010 seurakuntavaalien tiedotukseen ja toteutukseen kiinnitetään erityistä huomiota (16-vuotiaat)
3. Seurakunnan diakoniatyö järjestetään uudestaan
 - molempien nykyisten työntekijöiden jäädessä eläkkeelle vuosien 2010/2011 vaihteessa tarkastellaan diakoniatyön tarpeet ja kohderyhmät

Toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimisprosessi on kuvattu ohessa.

Kuva: Toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimisprosessi Haapajärven seurakunnassa:

2.4. Strategiatyöryhmä

Kirkkoneuvosto asetti strategiatyöryhmän tekemään käytännön kirjoitustyötä. Työryhmä toimi kirjoitusvaiheen aikana idearyhmänä, mutta varsinaisen kirjoitustyön teki pääasiassa kirkkoherra. Työryhmä voinee toimia strategian hyväksymisen jälkeenkin. Se voi kokoontua vaikkapa pari kertaa vuodessa tarkastelemaan, miten strategian linjaukset ovat seurakunnassa toteutuneet. Työryhmä raportoi huomioistaan kirkkoneuvostolle. Vuonna 2011 valittava uusi kirkkoneuvosto valitsee uuden työryhmän.

2.5. Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteiset tilaisuudet

Strategia laadittiin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteistyönä, jotta jokainen voisi sitoutua sen päämääriin. Siten myös toteutumista on seurattava yhdessä. Ensimmäinen yhteinen tilaisuus strategian hyväksymisen jälkeen pidettiin 27.5.2009, jolloin keskusteltiin ympäristöasioista sekä kirkon ympäristödiplomin suorittamisesta. Kirkkovaltuusto oli hyväksynyt toimintasuunnitelmassa, että ympäristödiplomi suoritetaan loppuun vuoden 2009 aikana. Näin myös tapahtui. Seuraavien yhteisten tilaisuuksien keskusteluaiheita voisivat strategian linjausten mukaisesti olla:

- Seurakunnan jäsenyyden vahvistaminen
- Jumalanpalveluselämä
- Kotien kristillisen kasvatustyön sekä perheiden tukeminen
- Hallinnon läpinäkyvyyden vahvistaminen

2.6. Rakenteiden uudistaminen

Seurakunnan rakenteiden uudistaminen kuuluu ennen kaikkea kirkkoherran ja talouspäällikön vastuulle, mutta luonnollisesti päätökset tehdään luottamuselimissä. On huomattava, että rakenteisiin liittyvät asiat ovat aina sellaisia, jotka kuuluvat yhteistoimintamenettelyn piiriin tai niissä tarvitaan työntekijöiden erikoisosaamista. Sen vuoksi asianomaiset työntekijät on otettava mukaan valmisteluun.

Suurin rakenteellinen muutos koskee suunnittelukauden alussa Kalajoen rovastikunnan yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämistä. Haapajarven seurakunta on tukenut hanketta voimakkaasti viime aikoina. Syynä on seurakunnassa vallitseva yhteinen tahtotila, mutta luonnollisesti myös taloushallinnon työntekijöiden työtaakan helpottaminen sekä samalla rahalliset säästöt. Kirkolliskokouksen hyväksymä kirkon yhteinen henkilöstö- ja taloushallinto eli HeTa muuttaa luonnollisesti ratkaisevasti rakenteita koko kirkossa.

Tulevina vuosina rakenteellisia muutoksia on kyettävä tekemään myös kiinteistöhallinnon sekä kirkkoherranviraston puolella viimeistään työntekijöiden eläkkeelle siirtymisen yhteydessä.

2.7. Aikataulu strategian toteuttamiseksi

Aika	Kokonaisuus	Toimenpide	Vastuu/Päätökset
Kevät-syky 2009	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	Aikuisripari	Papit
Syky 2009	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	Tuomasmessujen ja Pienen Valon iltojen vakiinnuttaminen osaksi seurakunnan normaalia toimintaa, vapaaehtoisten koulutus	Papit, työryhmä
Syky 2009	Kasvamme syvempään vastuuseen	Kirkon ympäristödiplomin suorittaminen	Taluspäällikkö, kirkkoherra, ympäristövastaava/Kirkkoneuvosto
Syky 2009	Uudistamme rakenteita	Rovastikunnallinen yhteistyö – Sähköinen laskujen kierrätys yhteistyönä Nivalan seurakunnan kanssa	Taluspäällikkö, kirkkoherra
2010 - 2012	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	Huomio kirkon yhteiseen Pyhä-teemavuoteen - jumalanpalveluselämän kehittämisprojektin pilottiseurakunta	Kaikki työntekijät/Kirkkoneuvosto
Syky 2010	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Kirjeen laatiminen kirkosta eronneille	Kirkkoherra
Syky 2010	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Jokainen seurakuntaan muuttanut tai kirkkoon liittynyt toivotetaan tervetulleeksi henkilökohtaisesti: seurakuntaan muuttaneille tervetulopaketti, kirkkoon liittyneille oma paketti (mm. Raamattu, Katekismus jne.)	Kirkkoherran johdolla kaikki työntekijät ja luottamushenkilöt, vapaaehtoiset
Syky 2010	Uudistamme rakenteita	Palkanmaksun siirtäminen vastuuseurakunnalle Kalajoen rovastikunnan sopimuksen mukaisesti	Taluspäällikkö/Kirkkoneuvosto

Syksy 2010	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Työntekijöiden tiedotustietoisuuden lisääminen/koulutus	Kirkkoherra, talouspäällikkö
Syksy 2010	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteinen ilta, aiheena Pyhä-teema ja jumalanpalveluselämä	Kirkkoherra
Syksy 2010	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Seurakuntavaalien tiedotuskampanja ja seurakuntavaalit	Kirkkoherra, talouspäällikkö/Kirkkovaltuusto
Kevät 2011	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Uusien luottamushenkilöiden koulutus	Kirkkoherra, talouspäällikkö
Kevät 2011	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteinen ilta, aiheena Pyhä-teema ja kotien kristillisen kasvatuksen vahvistaminen sekä perheiden tukeminen, jumalanpalveluselämän kehittämisprojekti (Kirkkohallitus)	Papit
Kevät-syksy 2011	Huolehdimme hengellisen elämän vahvistamisesta	II Aikuisripari, katekumenaatti	Papit
Kevät-syksy 2011	Uudistamme rakenteita	Henkilöstösuunnitelman päivittäminen	Kirkkoherra, talouspäällikkö/Kirkkovaltuusto
Kevät 2011	Kasvamme syvempään vastuuseen	Diakoniatyön uudelleenjärjestely/uudet työntekijät	Kirkkoherra, diakoniatyöntekijät/Kirkkoneuvosto
Valtuusto 2011 - 2014	Uudistamme rakenteita	Kalajoen rovastikunnan seurakuntayhtymän muodostamisen edistäminen	Kirkkoherra, talouspäällikkö/Kirkkovaltuusto
Valtuusto 2011 - 2014	Uudistamme rakenteita	Kirkkoherranvirastolle ja taloustoimistolle yhteinen toimipiste	Kirkkoherra, talouspäällikkö/Kirkkovaltuusto

Valtuusto 2011 -2014	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä Kasvamme syvempään vastuuseen	Tiedotuksen vahvistaminen, tiedotussuunnitelma Seurakunnan, kaupungin ja kylien yhteistyön syventäminen (Kansallinen maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma)	Kirkkoherra/Kirkkoneuvosto Kirkkoherra/Kirkkoneuvosto
Kevät 2014	Uudistamme rakenteita	Seurakunnan pitopalvelutoiminnan järjestäminen uudestaan	Talouspäällikkö/Kirkkoneuvosto
Syksy 2014	Vahvistamme kirkon ja seurakunnan jäsenyyttä	Seurakuntavaalien tiedotuskampanja ja seurakuntavaalit	Kirkkoherra, talouspäällikkö/Kirkkovaltuusto